

De blik die Atlantis werpt op een wereld waarin mens en vis één zijn is niet altijd even helder (drie sterren)

Met de knappe beelden en sferen toont La Isla Bonita haar unieke kleur in het theaterlandschap. [Herien Wensink](#) 16 december 2018, 17:41

Scène uit *Atlantis* Beeld Foto Bas de Brouwer

Het vijfkoppige vrouwelijke performancecollectief La Isla Bonita is een van de interessantste jonge toneelgroepen van nu. De leuke, expressieve spelers weten lichamelijke en présence creatief te paren aan maatschappelijk engagement. Lichaam en inhoud vielen al perfect samen in hun afstudeervoorstelling in 2015, toen de vijf een turnclubje vormden dat vol goedbedoelde zendingsdrang een ritmische gymnastiekvoorstelling voor bootvluchtelingen maakt. Natuurlijk bezwijkt het initiatief aan naïviteit en meidennijd, maar niet voordat het publiek is getraakteerd op enkele briljante scènes uit de gymnastiekshow. En passant werden verbijsterende feiten en cijfers over vluchtelingen opgedist. Die wrange combinatie van humor en gruwel, van fysieke ijver en hersengymnastiek werkte wonderwel.

Na hun volgende, het teleurstellende *Dogs of War* (2016), revancheerden Luit Bakker, Milou van Duijnhoven, Mirthe Labree, Aukje Schaafsma en Lisa Schamlé zich grandioos in *La Lucha Libre* (2017), waarin ze middels het Mexicaanse vrouwenworstelen aan de haal gingen met allerhande gender clichés. Met krankzinnige inzet en uithoudingsvermogen stortten ze zich ronde na ronde in een fysieke uitputtingsslag, waarin ze en passant rake klappen uitdeelden aan man-vrouwbeelden. En nu is er dan hun langverwachte vierde productie, *Atlantis*, waarin de vijf op toneel terugkeren – tot verheugenis – als stoere zeemeerminnen ‘met een forse vin’.

Tragische zeemonsters

Het begin is geweldig. We zien vijf aangespoelde zeemeerminnen op een rots, een en al schoonheid en elegantie, simultaan naar adem happen. Vervolgens heft er eentje een betoverend gezang aan, dat de verleidelijke sirenen uit de Griekse mythologie in herinnering brengt. Als de overige vier stemmen zich een voor een mengen in die lieflijke melodie vervormt die allengs tot een alarmerend gekrijs, als van een echte sirene. Daarmee is de toon gezet en het publiek gewaarschuwd: dit wordt geen romantisch onderwatersprookje. Deze vrouwen zijn gevaarlijk en ze lijden pijn. Het zijn tragische zeemonsters.

Dat wordt nog verder onderstreept in de hilarische volgende scène. De meerminnen, beroofd van hun gewichtloosheid, slepen zich moeizaam over de vloer voort, om zich na een eindeloze worsteling hulpeloos in een rolstoel te hijsen. Dan volgt onder meer een fantastische gorgelsamenzang en een

geestige rolstoelchoreografie. Later glijden de meerminnen soepel voorbij op plankjes op wielen, terwijl ze het publiek begeleiden naar hun betoverende onderwaterwereld.

Relevante boodschap

Maar ondanks de inventieve visuele vondsten begint er wel iets te knagen. Waar gaat dit over? Waar gaat het heen? De makers lieten zich inspireren door het 'hydrofeminisme', een denkstroming die een antwoord wil zijn op het begrenzende, polariserende hokjesdenken, als een meer fluïde wereldvisie, waarin alles met alles is verbonden. En water symbool staat voor vloeibaarheid en transformatie (zie inzet). Dit opheffen van grenzen tussen het ene lichaam en het ander (we zijn enkel water, gescheiden door een dun membraam), en tussen mens en natuur wordt poëtisch door onze meerminnen bezongen. Daarna breekt echter een apocalyptische jammerklacht los, die waarschuwt voor klimaatverandering en het verzuren van de zee.

In de diepste diepten van de zee kan de mens niet eens komen, zien we in *Atlantis*, maar we hebben er de boel wel al vervuild. Het is een relevante boodschap, maar hij wordt hier te abrupt en te doctrinair opgediend om echt effect te sorteren. Dan ontbreken de ironische distantie en humor die pijnlijke feiten doel laten raken, wat juist zo goed lukte bij de tragikomische ritmische gymnastiek. *Atlantis* eindigt met een blik in de diepzee: een even magisch als monsterlijk rariteitenkabinet waar mens en vis één zijn, waar alles eindigt en opnieuw begint. Met dat soort knappe beelden en sferen toont La Isla Bonita haar unieke kleur in het Nederlandse theaterlandschap.

Atlantis , door La Isla Bonita. 13/12, Frascati, Amsterdam. T/m 9/2.

HYDROFEMINISME?

Het begrip 'hydrofeminisme' werd vorig jaar door filosoof [Simon\(e\) van Saarloos in weekblad De Groene Amsterdammer](#) in Nederland geïntroduceerd. Ze citeert daar Astrida Neimanis, die het artikel *Hydrofeminism. Or, On Becoming a Body of Water* schreef. Kort samengevat: het menselijk lichaam bestaat voor 60 tot 90 procent uit water, en 'doordat we water delen, doordat we water drinken, gebruiken en uitscheiden, zijn we verbonden. We zijn verbonden met de kleinste en grootste dieren, maar ook met de watertank en de regenwolken.' Voor wie meer wil weten verzorgt Simon(e) van Saarloos van 18 t/m 21 december na afloop van elke voorstelling een contextprogramma.